

«Гүлдер» жекеменшік балабақшасы

**Баламен қарым-қатынас мәдениеті:
мейірімділік пен құрмет**

(педагогикалық әдеп кеңесі)

Тәрбиеші: Изтурганова Р.С

2026 жыл, наурыз

Балабақша – баланың алғашқы әлеуметтік ортасы. Мұнда бала тек білім алып қана қоймай, адамдармен қарым-қатынас жасау мәдениетін үйренеді. Педагогтың әрбір сөзі, іс-әрекеті, дауыс ырғағы баланың эмоционалдық жағдайына және тұлғалық дамуына әсер етеді.

Баламен дұрыс қарым-қатынас орнату – педагогтың кәсіби мәдениетінің маңызды көрсеткіші. Мейірімділік пен құрметке негізделген қарым-қатынас баланың өзіне деген сенімін арттырып, психологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

2. Баламен қарым-қатынастың негізгі қағидалары

1. Мейірімділік. Мейірімді қарым-қатынас баланың өзін қауіпсіз әрі жайлы сезінуіне көмектеседі. Педагог жылы сөз айтып, қолдау көрсеткен кезде бала өзін бағалы тұлға ретінде сезінеді.

2. Құрмет. Әр бала – жеке тұлға. Оның ойын тыңдау, сезімін түсіну, пікірін ескеру – құрметтің белгісі.

3. Тыңдай білу. Педагог баланың сөзін бөлмей тыңдап, оның ойын түсінуге тырысуы қажет.

4. Сабырлылық. Баланың қателігіне сабырмен қарап, дұрыс бағыт көрсету педагогикалық әдептің белгісі.

5. Әділдік. Барлық балаларға тең қарау – тәрбие жұмысындағы маңызды қағида.

3. Педагогикалық әдеп ережелері

Педагог баламен қарым-қатынас кезінде:

- дауысты көтермеуі;
- баланың намысына тимеуі;
- қорқыту мен жазалауды қолданбауы;
- балаларды бір-бірімен салыстырмауы;
- әр баланың жетістігін байқап, мадақтауы тиіс.

4. Талқылау сұрақтары

1. Баламен сөйлесу мәдениеті дегенді қалай түсінесіз?
2. Баланың психологиялық жағдайына педагогтың дауысы мен қарым-қатынасы қалай әсер етеді?
3. Баланы жазалау мен түсіндірудің айырмашылығы қандай?
4. Қазіргі балалармен қарым-қатынаста қандай қиындықтар кездеседі?
5. Баламен сенімді қарым-қатынас орнатудың ең тиімді әдісі қандай?
6. Баланың қателігіне педагог қалай дұрыс жауап беруі керек?
7. Педагогтың бір ауыз жылы сөзі балаға қандай әсер береді?
8. Қандай жағдайда педагогтың сабыр сақтауы өте маңызды?

5. Тренинг жаттығулары

Жаттығу: «Қалай дұрыс айту керек?»

Мақсаты: Негативті сөздерді позитивті түрде жеткізуді үйрену.

Педагогтарға бірнеше жағдаят ұсынылады.

Жағдай	Дұрыс емес	Дұрыс нұсқа
Бала шулап отыр	«Айқайлама!»	«Ақырын сөйлейік»

Жағдай	Дұрыс емес	Дұрыс нұсқа
Бала тапсырманы орындамады	«Сен ештеңе істемейсің»	«Кел, бірге жасап көрейік»
Бала қателесті	«Сен дұрыс істемедің»	«Тағы бір рет байқап көрейік»

Жаттығу: «Бала көзімен»

Мақсаты: Баланың сезімін түсіну.

Педагогтарға мынадай жағдаят ұсынылады:

Жағдай: Бала ойыншықты абайсызда сындырып алды. Тәрбиеші оған қатты ұрысты.

Талқылау:

- Бала қандай сезімде болады?
- Мұндай жағдайда педагог қалай әрекет етуі керек?

Жаттығу: «Көз деңгейінде сөйлесу»

Мақсаты: Баламен дұрыс коммуникативті байланыс орнату.

Педагогтар жұпқа бөлінеді. Біреуі бала рөлін, біреуі педагог рөлін ойнайды.

Педагог:

- бала деңгейіне еңкейіп,
- жұмсақ дауысымен сөйлесуі керек.

Содан кейін қатысушылар өз әсерлерімен бөліседі.

6. Қорытынды

Баламен қарым-қатынас мәдениеті – педагогтың кәсіби шеберлігінің негізгі көрсеткіштерінің бірі.

Мейірімділік пен құрметке негізделген қарым-қатынас:

- баланың психологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етеді;
- өзіне деген сенімін арттырады;
- тұлғалық дамуына ықпал етеді.

Педагог әрдайым баланың жүрегіне жол таба білуі керек. Жылы сөз, сабырлы дауыс, түсіністік – тәрбиенің ең тиімді құралдары.